

ESZTERGOM – BUDAPEST

Hit • Remény • Szeretet

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye lapja – 22. évfolyam

2024/1. szám

A megújult Villa Mater Redemptoris ismét vár mindenkit Rómába

A **Villa Mater Redemptoris** zarándokház szeretettel várja Önöket Rómában, az **A Metro Battistini** végállomásához közel, teljesen felújított, saját fürdőszobás, légkondicionált szobákkal.

Részletesebb információ:

E-mail: vmr@katolikus.hu | telefon: 00 39 06 86785257

web: www.vmr.katolikus.hu

Zarándokoknak 10%-os kedvezmény!

facebook.com/villamateredemptoris

VILLA MATER REDEMPTORIS | VIA TAMAGNO 38, ROMA (RM) – 00168

- Impresszum** • Kiadó: Esztergom-Budapesti Főegyházmegye • Felelős szerkesztő: Zsuffa Tünde
- Olvasószerkesztő, nyelvi lektor: Varga-Kéri Marietta • Tervezés, nyomdai előkészítés: Fónagy Réka
 - Nyomda: Adimtone Nyomda • Címlap: Kolozsvári Tamás: A feltámadás/Keresztény Múzeum
 - Fotó: Esztergom-Budapesti Főegyházmegyei Hivatal, Keresztény Múzeum, Mátyás-templom, Bors Kata, Csapó Viktória, Gieszer Richárd, Mudrák Attila, Prófusz Ádám, Riccardo Alemanno AC Roma, Wágner Csapó József, Koszticsák Szilárd/MTI, Merényi Zita/Magyar Kurír, Fábíán Attila/Magyar Kurír
 - E-mail: sajto@ebp.hu

FEHÉR RUHÁBAN

Fotó: Ambrus Maresi

A mikor a kenetet hozó asszonyok húsvét hajnalán beléptek Krisztus sírjába, egy fehér ruhába öltözött ifjút láttak *jobb* felől. Megrémültek, de az ifjú megnyugtatta őket: ne féljeteK – mondta. Ti a keresztre feszített Názáreti Jézust keresitek. Feltámadt, nincs itt!

Az asszonyok úgy indultak a sírhoz, hogy egy halottnak adják meg a végső tisztességet. Nem a Feltámadottba vetett hit indította őket húsvét hajnalán, hanem a halott Krisztus iránti mérhetetlen szeretet. A szeretet erősebb, mint a halál – olvassuk az Énekek énekében. Krisztus iránti szeretetünk minket is

arra kötelez, hogy minden látszólagos kudarc ellenére, a hívő közösség minden szenvedése, megpróbáltatása, vagy akár a történelem olyan körülményei ellenére, amelyek azt sugallják, hogy fogyatkozóban vagyunk, hogy az emberek körében csökken a hit, hogy a keresztényeket kudarcok és üldöztetések érik szerte a világon, ki kell tartanunk a Krisztus iránti szeretetben és egymás testvéri szeretetében. Erre a hűség szeretetre válaszol meg elemi erővel a feltámadás nagyszerű eseménye, mert az asszonyok nem a halott Krisztust találják a sírban, hanem a Feltámadott örömhírével találkoznak. Az angyal

hirdeti nekik, akit a sírkamra jobb oldalán pillantanak meg.

Jobb oldalon, ami az életet jelenti, az üdvösséget jelenti, hiszen maga Jézus mondja el az utolsó ítéletről szóló beszédében, hogy az igazakat majd a jobbjára állítja. Ők lesznek azok, akik bemennek az örök életre. Tehát az angyal az örök életet hirdeti meg a sírhoz érkező asszonyoknak. Ennek az örök életnek pedig, a mi örök életünknek Krisztus feltámadása a garanciája és az első bizonyossága. Mert ha ő, aki valóságos ember volt, feltámadt a halálból, akkor mi is feltámadhatunk. Az angyal azért jött, hogy az örök életet hirdesse. Krisztus örök életét és a mi örök életünket.

Fehér ruhában, ragyogó öltözékben jelent meg az angyal, mert örömhírt hirdetett. Az öröm színe pedig a fehér, az ünnepség fényét emeli a ragyogó fehér ruha.

Ilyen ünnep Krisztus feltámadása, ezért mondja az angyal az asszonyoknak: ne féljeteK! Nincs mitől félniük, hiszen a szeretet hozta őket Krisztus sírjához. A szeretet pedig erősebb, mint a halál. A szeretetben nincs félelem. Ezért hát az üres sír az öröm, a bátorság és a szeretet ünnepe.

Az angyal azt kérdezi: A Názáreti Jézust keresitek, akit keresztre feszítettek? Jöhet-e valami jó Názáretből – kérdezték hajdan a farizeusok, Jézus ellenfelei. Lehet-e messiás az, akit keresztre feszítettek? És mégis, a feltámadás igazolja, hogy a názáretinek nevezett Jézus, a megfeszített mégis a győztes, mégis a szabadító messiás. Megvált minket, nem a földi élet rabságából. Nem a nélkülözéstől vagy az evilági veszélyektől szabadít meg, hanem az örök haláltól. Isten felülmúlja az emberi várakozásokat. Nagyobb örömet ad szívünkbe, mintha bűzében és borban bővelkednénk. Szem nem látta, fül nem hallotta boldogságot hoz már most az életünkbe. Krisztus feltámadása a mi örök üdvösségünk ígérete.

Feltámadt Krisztus! Valóban feltámadt.

+ Erdő Péter

„ A szeretet pedig erősebb, mint a halál. „

ÉLET AZ ESZTERGOMI SZEMINÁRIUMBAN

Fotó: Muadrák Artília

Az Érseki Papnevelő Intézetnek 18 bentlakó növendéke van, néhányan pasztorális, öten pedig diakónusi gyakorlaton vannak egy-egy plébánián, ahol a pasztorális élet különböző területeiről szereznek tapasztalatot. Ez - a szentbeszédeken kívül - a beteglátogatást, áldoztatást, keresztelést, esketést, temetést, házmegáldást, családlátogatást, hittanórák és ministráns foglalkozások tartását, személyes beszélgetéseket és a papi közösség ápolását foglalja magában. Az idei tanévben különösen is törekszünk arra, hogy ne csak diakónusaink, hanem kispapjaink is jelen legyenek egyházmegyénk területének plébániáin.

Fontosnak tartjuk, hogy a papnövendékeknek legyen kapcsolatuk az egyházmegye híveivel és papságával. Több alkalommal megyünk ki nagyobb ifjúsági közösségekhez, ministránsokhoz,

hogy együtt tanuljunk imádkozni, kiscsoportban megosztva tapasztalatainkat. Ahhoz, hogy imánk valódi találkozás lehessen az Úrral, szükséges, hogy őszintén, mély hittel keressük Őt, felfedezzük gyengéd közelségét, és legyenek megosztható szavaink, amivel imatapasztalatainkat megfogalmazzuk. Valahányszor Órá figyelünk, egymáshoz – és önmagunk tisztánlátásához is – közelebb kerülünk. Célunk, hogy imádkozó papjai lehessünk egy egyre valósabban imádkozó egyházmegyének, ahol „Krisztus közöttünk van és lesz”!

Minden gyakorlatát teljesítő diakónust meglátogatunk egy vasárnapi szentmisén a gyakorlati helyén: ilyenkor kivonul az egész szeminárium, és lehetőségünk van a szentmise után a hívekkel találkozni, beszélgetni, tapasztalatokat szerezni, egy közös agapét-ebédet elkölteni a plébános atyával.

Voltunk már a Kelenföldi Szent Gellért Plébánián, a Kispesti Nagyboldogasszony-templomban, az Angyalföldi Szent Mihály Plébánián; március elején pedig az Albertfalvi Szent Mihály-templom családos miséjén tettünk látogatást ott szolgáló diakónusainknál. Nagyon hálásak vagyunk a gyakorlatot vezető plébánosoknak, akik odaadással, példamutatással és szeretettel végzik feladatukat, beavatva diakónusainkat a közösség életébe; illetve a híveknek, akik mindig nagy örömmel fogadják a gyakorlatra érkezőket!

Április 13-án szemináriumunk nyílt napot rendez a papság iránt érdeklődőknek, ahol a papnövendékek a ház életét mutatják be, illetve igyekszünk közeledni a papság realitásához, hogy segítsük a keresőket az életüknek megfelelő, jó döntés megalapozásában. Ez természetesen nem jelent még elköteleződést, csupán egy lehetőség életünk megismerésére azoknak, akik a papságon gondolkodnak és szeretnének reális képet kapni arról, milyen a papképzés, mit jelent az Úr meghívása, hogyan lehet és mit jelent elindulni ezen az úton. A nyáron a papnövendékekkel ministránstábort rendezünk fiú ministránsoknak, illetve lesz egy hivatástisztázó lelkigyakorlat is. Ezekről a plébános atyákon keresztül lehet tájékozódni. Előttünk áll a római ministránstalálkozó, ahol szintén jelen leszünk. Szeretettel és imával gondolunk főegyházmegyénk

híveire és papságára, mindazokra, akik imáikkal, támogatásukkal kísérnek bennünket, hogy hamarosan szolgálatunkkal mi is kísérői lehessünk sokaknak.

Csépányi Gábor, spirituális

NYÍLT NAP

"-Mester, hol laksz?
-Jöjjetek nézzétek meg!"

Jelentkezés,
Info:
Csépányi Gábor atya
esztergomi.szeminarium@gmail.com

Esztergomi Szeminárium
2024.04.13.
10:00-16:00

SZERETVE ÉREZTEM MAGAM

Hogyan hív meg Isten a papságra? Milyen követni a hívást? Hogy kell elképzelni a szemináriumi életet? Milyen örömek, nehézségek járnak a kispapsággal? Ilyen és hasonló kérdésekre igyekszik válaszolni Háder Márk, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye negyedéves papnövendéke, és tanúságot tesz arról az útról, amit az elmúlt hét évben közösen járt be az Úrral.

Hitét gyakorló katolikus családban nőttem föl, de túl sokat nem jelentett számomra a hit és az Egyház. Gimnazistaként, teljesen váratlanul hívott meg Isten a papságra. Egy szombat esti szentmisén unottan vártam a szertartás végét, amikor elkezdtem érezni és tudni, hogy Jézus hív a papságra. Azt is éreztem, hogy Ő sosem hagy majd el, és így lesz teljes, boldog az életem.

Korábban nem voltak imaélményeim, nem álltam személyes kapcsolatban az Úrral. De ott és akkor teljesen egyértelmű volt számomra, hogy ez a hívás tőle származik. Minden meghívástörténet egy kicsit más; de úgy látom, hogy Jézus ugyanazzal a személyességgel szólítja meg ma tanítványait, ahogyan ezt az evangéliumban látjuk.

Ahogy teltek a hónapok, elbizonytalanodtam ebben a tapasztalatban. Lehet, hogy csak félreértettem, túlgondoltam az egészet? A Szentírás sokszor beszámol arról, hogy kétségek között őrlődő emberek jelet kértek az Úrtól, és ezt Isten készségesen megadta. Ez ma is működik, velem is így történt. Érettségi felé közeledve kértem egy jelet, megerősítést, hogy biztosan jelentkezsek-e kispapnak. Másnap egy szentségimádáson nagy istenélményem volt: szeret-

ve éreztem magam, minden félelmem elszállt, még az időérzésem is kikapcsolt, nem tudom mennyi ideig tartott ez az ima. Ennek hatására megjött a bátorságom, és jelentkeztem kispapnak.

Bíboros Úr engem az Esztergomi Szemináriumra küldött. Öröm számomra a szeminárium közösségéhez való tartozás. Sok jó barátom lett kispapok közül, a közös kávézások, kirándulások, baráti beszélgetések nagy ajándékok. Hasonló lehetett szerintem Jézus korában is a tanítványok közötti barátság. Ők is azért váltak egy közösséggé, mert ugyanaz a Mester hívta meg őket.

Fotó: Mudrák Attila

Krisztuskövetők persze nem csak a szemináriumokban vannak. Fontos is számomra, hogy időnként "emberek között" lehessenek. Szeretek hittanokat, közösségi alkalmakat tartani és közösen imádkozni másokkal. Egyik legnagyobb örömöm számomra az, amikor hozzájárulhatok ahhoz, hogy valaki találkozzon Istennel. Az, hogy ebben az Úr "eszköze", segítője, a találkozásnak pedig tanúja lehetek, nagyon megtisztelő és szép.

Sokan fontos szerepet játszottak és játszanak hivatásom alakulásában, a főszerep pedig természetesen Jézusé. Számtalanszor tapasztaltam meg, hogy neki fontos, hogy pap legyek, Ő küzd értem és a kapcsolatunkért. Nemcsak tanítványává fogad, hanem szeretné, hogy barátja, társa legyek.

Azt élem meg, hogy a cölibátus bár valódi lemondás, önfeláldozás, összességében mégis örömteli ajándék. Nem izolál, hanem ellenkezőleg: erősíti az Úrral való kapcsolatomban, más emberek felé pedig olyan módon tudok fordulni, ahogy egyébként nem tudnék.

Több alkalommal szükséges volt megújítanom az igenemet a hívásra; Jézus szintén többször megerősítette számomra, hogy szeretné, hogy pap legyek. Várom a szentelést és az azt követő szolgálatot.

Hiszem, hogy - ahogy egy idős atya a kórházi ágyon mondta - a papság a legjobb dolog, ami az emberrel a földi életben történhet.

Biztatok minden kedves Olvasót, hogy imádkozzon papi és szerzetesi hivatásokért, hogy az Úr küldjön munkásokat aratásába (vö.: Lk 10,2)! Aki pedig úgy érzi, hogy Isten meghívta, bátran kövesse a hívást!

Nekem négy év telt el, míg már magabiztosan a helyemen éreztem magam - nem lehet addig várni, hogy 100%-ig biztos legyen minden. El kell indulni valamerre; utána majd gyümölcssejéről fel lehet ismerni, hogy jó-e az irány. Mindannyiunknak van valamilyen hivatása; Istennek mindenkiel terve van. Ez egy olyan kaland, amit nem érdemes kihagyni; egy olyan ajándék, melyet elfogadva sokszoros termést hozhatunk.

Háder Márk, papnövendék

HÚSZÉVES A BUDAPESTI KATOLIKUS KÓRHÁZLELKÉSZSÉG

Szűz Mária lourdes-i megjelenésének emléknapján, a betegek világnapján, február 11-én, vasárnap délután Erdő Péter bíboros szentmisét mutatott be Budapesten, a Rózsák terei Árpád-házi Szent Erzsébet plébániatemplomban. A főpásztor homíliájában Krisztus gyógyító erejéről beszélt, amely az Egyházban él tovább. A liturgia keretében két segítőtjével kiszolgáltatták a betegek szentségét. A szentmisén ti-

zenkét kórházlelkész koncelebrált, köztük Kampfmüller Sándor, a Budapesti Katolikus Kórházlelkésztség vezetője.

Kampfmüller Sándor plébániai kormányzó a szentmise elején kiemelte az idei év fontosságát, hiszen Erdő Péter bíboros éppen húsz esztendővel ezelőtt alapította a Budapesti Katolikus Kórházlelkésztséget, így keretet adott szolgálatuknak: önkéntesek, papok, lelkipásztorok viszik el a beteghez hétről hétre Krisztus üzenetét, lelki vigaszt adnak nekik, együtt imádkoznak velük és kiszolgáltadják a szentséget. A kórházlelkésztség vezetője beszélt arról is, hogy paptársaival igyekeznek Isten irgalmasságát és a szeretet közvetítő arcát mutatni a beteg felé, hiszen ők nem csupán figyelmet, gondoskodást, hanem szeretetet is igényelnek. Köszönetet mondott továbbá Erdő Péter bíborosnak, aki atyai gondoskodással fordul feléjük és főpásztori áldását adta szolgálatukra.

A Főpásztor bátorító szavakat fogalmazott meg a templomban jelenlévő híveknek és beteg hozzátartozóiknak: a hit erejében nagyon sok minden megváltoztatható. Jézus gyógyító ereje tovább él az Egyházban!

(zst)

„MÁRIA, SZENT ASSZONY – MONDD, MIT LÁTTÁL UTADON?”

Urunk feltámadásának ünnepe amolyan „apostolos” eseményként áll előttünk, melyben az evangélisták férfi szemével tekintjük a történeteket. A Tizenkettő sokféle szalad: többen közülük félelmükben messziről szemlélik Nagypéntek borzalmát, egyikük már életének is végét vetett. A legifjabb apostol, János viszont az Istenszülővel együtt szilárdan áll a kereszttövében. Méltán lesz gondjaira bízva Jézus egyik legnagyobb kincse: Édesanyja, aki így válik a mi Anyánkká is. Az

ujjongva köszönt. Jézust számos asszony veszi körül nyilvános működésének idején. Diszkrét, de annál bátrabb helytállásuk a nagyheti eseményekben sem sokadrangú. A kereszttét hordozó Üdvözítőhöz a jámbor hagyomány szerint Veronika lép oda, hogy arcát megtörölje. Ebből is erőt merítve, Jézusnak Jeruzsálem síró leányaihoz is lesz néhány bátorító szava.

Az „Asszonyt” azonban senki más nem pótolhatja a keresztt alatt: vele együttérző Édesanyja „új Éva”-ként segíti őt szenvedésében. Amint Éva

tévezzük szem elől, hogy a keresztt alatt más asszonyok is állnak. Jelenlétük csendes, mégis sokatmondó.

Húsvétvasárnap, a szekvenciában hangzik fel a címben idézett ünnepléses kérdés, mely Mária Magdolnát - ahogy Ferenc pápa nevezi: az „Apostolok Apostolnőjét” - szólítja meg. János evangélista is eleinte őt említi, de később csak „Máriát” mond. Akár Jézus Anyja is lehetne ez a „Mária”? Itt ez nem valószínű. Az első századok óta akadnak azonban bőven, akik feltételezik, hogy a Feltámadott saját Édesanyjának jelent meg legelőször, sőt Szent II. János Pál pápa is elmélkedett erről a kérdéstről 1994 Húsvéthétfőjén. Természetesen nem válaszolja meg tévedhetetlenül, de egyáltalán nem zárja ki ennek lehetőségét.

Mária, miután egyedülálló módon osztozott Fia keresztre feszítésének fájdalmaiban, rövidesen részesül a Föltámadás öröméből is - a többi hűséges asszonnal és tanítvánnyal együtt. Ami bizonyos: Isten Anyja, miután befejezte földi életét - testetül-lelkestül a mennybe véve - különleges módon részesedett Fia húsvéti győzelméből. Ez az ő „személyes Húsvétja”, mint a létét egészen beteljesítő, legboldogabb találkozás a Feltámadással.

Az Egyház maga is anya és szűz, melynek zarándok tagjait ma is erősíti a Húsvét misztériumából részesedő bátor nők tanúságtétele. Faggassuk mi is a „szent asszonyt”, mit látott az üres sírnál, és valljuk vele együtt örvendező lélekkel: „Feltámadt reményem, Krisztus!”

Kovács Zoltán
mariológus, egyetemi tanár

Fotó: Csapó Viktória

Egyház első Pásztorai aztán remegve futnak a sírhoz, ahol lassanként megújul hitük: valóban feltámadt! De vajon csak ők lesznek az Örömhír tanúságtévői? Csak férfiak tapintják e Misztérium szívét?

Máté nemzetségtáblája is említi hölgyeket, akiknek fontos szerep jut az üdvösség művének kibontakozásában. A megtestesülő Igét a Názáreti Szűz fogadja méhébe, akit Erzsébet

társa volt Ádámnak a bűnben, úgy lesz Mária „nagylelkű társa” az „új Ádám”-nak az üdvösség művében. „Ez csont az én csontomból, s hús az én húsból” - mondhatná ő is, amikor Fiának a keresztről leemelt, élettelen testét szívéhez szorítja. A „szeretett tanítvány” itt nő fel hirtelen a jeles feladathoz: János a házába, életébe fogadja az idősödő Anyát, akinek lélekben már ő is fia. És azt se

EGYETEMISTA FIATALOK A KARITÁSZ SZOLGÁLATÁBAN

A két éve kirobbant háború, a menekültválság szomorú ténye és felkavaró időszaka elhozta számunkra azt a kegyelmet is, hogy megismerhettünk számos értékes önkéntest, valamint tetterekész közösséget, melyek tagjai példamutatóan vették és veszik ki részüket Főegyházmegyei Szent Erzsébet Karitászi Központunk segítő munkájából.

Keleti pályaudvar, BOK Csarnok, napközis táborok, Angyalbatyu, Tartós Szeretet...

A felsorolás sok-sok programot, szolgálatot, és sok találkozási pontot takar a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán önszerveződött karitászi közösség jogász-egyetemista fiataljaival.

Ők a PPKE-JÁK Caritas, melynek tagjai többféle kreatív segítő tevékenységet végeznek, többféle módon igyekeznek gyakorlati válaszokat adni szociális kérdésekre.

A jelenleg negyvenkét önkéntes hallgatóval tevékenykedő csapat sokoldalú feladatvállalással kapcsolódott be

a Karitászi Központunk tevékenységébe. Együttműködésünk kezdetén a menekültek fogadásában a hosszú, éjszakai szolgálatokkal, melyet a vizsgaidőszak alatt is áldozatkészen bevállaltak: élelmiszer-csomagok összeállításával, majd kérelmezőink részére a későbbiekben higiénés termékek, ruhaneműk gyűjtésével; napközis karitászi táborunkban a nyaraló gyermekek kísérelésével, felügyeletével, számukra kézműves foglalkozások, sportnapok, túrák lebonyolításával. De szívesen hirdették egészségnevelési prevenciósi workshop sorozatunkat, nagybőjti tartósélelmiszer-gyűjtésünket. A fiatalok nagy lelkesedéssel és még nagyobb szeretettel osztották be idejüket adventben is a rászoruló gyermekeknek szánt karácsonyi meglepetés-csomagok előkészítésében, mindezt egy újabb, a vizsgákra való felkészülést jelentő, nehéz időszak ellenére...

Közösségük megalapításakor megfogalmazott céljuk, hogy egyetemükön fórumot teremtsenek azon hallgatók számára, akik szeretetszolgálatukkal, adományaikkal vagy kezdeményezéseikkel szeretnék jobbat tenni a világot. De szolgálatuk tanúságtétel is egyben, nemcsak „egyszerű” segíteni akarás.

Szolgálatkészségükért Karitászi Központunk csak szimbolikusan tudja köszönetét kifejezni. Szavakkal, elismerő emléklappal, és itt, ezen sorokkal.

A Szent Erzsébet Karitászi Központ Isten áldását kéri a jólelkű csapatra!

BUDAKALÁSZ ÚJ ÓVODÁJA, A JÓ PÁSZTOR

Erdő Péter bíboros, prímás február 15-én, Budakalászon ünnepélyes keretek között megáldotta a Jó Pásztor Óvodát, amely a településsel szomszédos Békásmegyér-Ófaluban található Szent József Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium tagintézményeként kezdte meg működését.

Budakalászon sok kisgyermekes család él, emiatt nagy szükség volt az óvodai férőhelyek bővítésére. A város önkormányzata 2021-ben kötött megállapodást az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyével egy új, katolikus létesítmény építésére a Szent Kereszt Felmagasztalása templom mellett. Az óvoda alapkövét 2022 júniusában helyezték el ünnepélyes keretek között, idén januárban pedig már birtokba is vehették azt. Hajna Ákos Gábor igazgató házigazdaként örömét fejezte ki, hogy megvalósult az a cél, hogy amikor belép egy gyermek az új kalászi óvoda épületébe, úgy érezheti magát, mint aki a második otthonába lép be. Az igazgató elismerően szólt a beruházás előkészítésében és lebonyolításában közreműködő szakemberek munkájáról, és külön köszönetet mondott Balázsné Nagyapáti Edit óvodavezetőnek és

munkatársainak, hogy az elmúlt másfél hónapban életet leheltek az óvodába, hiszen eddig nemcsak a neveléssel foglalkoztak, hanem berendezték, díszítették, otthonossá tették magát az épületet is.

Erdő Péter köszöntőbeszédében felelevenítette, hogy Budakalászon sokan és régóta álmodoztak arról, hogy a városnak új óvodája legyen. Ez az álom pedig akkor kezdett testet öltetni, amikor egy, a polgármesterrel, Göbl Richárddal folytatott beszélgetés során kiderült, hogy nem csupán az egyházi közösség álma mindez, hanem az önkormányzatnak is feltett szándéka kedvezni a helyi családoknak és gyermekeiknek, a térségben pedig egyébként is szükség van új óvodai férőhelyekre. Így elindult az összefogás az új, katolikus óvodáért. „Csak köszönetet tudok mondani mindazoknak, akik nagylelkűen támogatták ezt a tervet, illetve azt valóra is váltották, és azoknak is, akik arra vállalkoztak, hogy a jövőben vezessék és működtessék az intézményt” – mondta a bíboros.

Gyetván Gábor, az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatóságának főigazgatója pedig azokat a bátor szülőket méltatta, akik rendületlenül bíztak abban, hogy az

új óvoda valóban felépül, és akik már akkor beírátták gyermekeiket az intézménybe, amikor a leendő épületről a budakalászi Szent Kereszt Felmagasztalása Plébánián még csak a tervrajzokat láthatták. Gyetván atya halálját fejezte ki a kitartó hozzáállásukért és megerősítette őket abban, hogy az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye referenciája jó, ugyanis több mint tízezer gyermek neveléséről, oktatásáról gondoskodnak. „Ez azért már egy jelentős szám, és kimondhatjuk: sikertörténetről beszélhetünk, hiszen az elmúlt években megduplázódott a főegyházmegye által fenntartott intézményeket látogató gyermekek száma” – mondta.

Miért fektet egy város katolikus szellemiségű oktatási intézménybe?” – tette fel a kérdést Göbl Richárd, Budakalász polgármestere, és egyúttal a választ is megfogalmazta: „Az új óvoda megnyitásával szélesebbre tárjuk a kaput a nevelési lehetőségek biztosítása terén. A mai ünnep egyben köteleességvállalásra is szólít minket: álljunk ki amellett, hogy gyermekeinket a keresztény erkölcsre neveljük” – hangsúlyozta a polgármester, aki átadta az új óvodának azt a feszületet, amely több mint száz évig a kalászi iskola igazgatói irodájában várta méltó helyét. Eredetileg családi ereklye volt, a most 92. életévében járó budakalászi Dévai Ferencné Spáth Mária adományozta a városnak. Az idős asszonytól megtudhattuk, hogy édesapja, Spáth Gyula 1921-ben került kántortanítónaként Budakalászra, majd ő lett az általános iskola igazgatója. 1947-ben egy szakfelügyelő felszólította, hogy tegyen eleget annak az akkor már egy éve érvényben lévő előírásnak, mely szerint a keresztet el

kell távolítani az intézmények faláról. Spáth azonban ezt nem volt hajlandó megtenni, így másnap már nem léphette át az iskola küszöbét. Néhány nap múlva az iskolaszolga vitte el egykori igazgatójának a levett, megsérült feszületet, aki ezt onnantól kezdve nagy becsben tartotta. Dévai Ferencné úgy érezte, most érkezett el az idő, hogy a család kincsét egy olyan intézménynek ajándékozzák, amely ugyanabban a szellemenben neveli majd a gyerekeket, amelyben hitéért kiálló, a kommunista hatalommal is szembeszegülő édesapja is tanította egykor a diákjait. (zst)

Fotók: Fábrián Attila

MEGÁLDOTTÁK A KÁLVÁRIA KÁPOLNÁT

Fotó: Mudrák Attila

Fábry Kornél püspök január 14-én szentmisét mutatott be az esztergomi Szent Anna plébániatemplomban, majd megáldotta a felújított Kálvária kápolnát, amelyet az 1900-as évek elején építettek a Vaskapu nyugati lejtőjén, az úgynevezett Kálvária-hegy tetején.

Soltész Miklós államtitkár köszöntőbeszédében kiemelte: egy kápolna vagy templom felújítása is a társadalom szolgálatának üzenetét hordozza: „Esztergomban található hazánk legnagyobb temploma, az esztergomi bazilika, amelynek felújítása jelenleg is zajlik. És látjuk ezt a kicsi kápolnát, melynek a külső felújítását most fejezték be. Tehát nemcsak a legnagyobb és legöregebb, hanem a legkisebb vallási épületeink felújításával is foglalkozunk.

A JERUZSÁLEMI LATIN PÁTRIÁRKA BUDAPESTEN

Fotó: Wágner Csapó József

Pierbattista Pizzaballa jeruzsálemi latin pátriárka magyarországi látogatása során, január 18-án találkozott Erdő Péter bíborossal a Prímási Palotában. A pátriárkát William Hanna Shomali segédpüspök kísérte el. Ugyanaznap este a Budapesti Belvárosi Ferences templomban Pizzaballa koncelebrált szentmisét mutatott be a Szent Kereszt tiszteletére. Elmondta: „elhozta nekünk társaival együtt a szentföldi keresztények tanúságtételét. A Szentföld számunkra mindig Jézus Krisztus személyét jelenti, aki nem egy elvont filozófiai, hanem történelmi

személy, akinek konkrét szülőföldje volt, akinek az életét, halálát és feltámadását hiteles források tanúsítják, és akinek a tanítását megismerhetjük hitelesen mind a mai napig. Ha azt mondjuk, keresztények vagyunk, akkor nem egy természetfilozófia követőinek valljuk magunkat, hanem Jézus Krisztus követőinek. Jeruzsálem tehát a szívünk közepében van, és a Szentföldön élő keresztények is. Tudjuk, hogy nem könnyű kitartani ott, tudjuk, hogy az ottani keresztények őrzik a szent helyeknek az emlékét és életét is, még akkor is, ha mostanában zarándokcsoport nem tud odamenni.”

BÍBOROSI LÁTOGATÁS A MESZLÉNYIBEN

Erdő Péter bíboros január utolsó napján látogatást tett az esztergom-kertvárosi Meszlényi Zoltán Katolikus Általános Iskolában, ahol hátrányos helyzetű gyerekek, valamint ukrán menekült kisiskolások is tanulnak. Az intézményben nagy hangsúlyt kap a sport, de legfőképpen a birkózás, hiszen az iskola területén kialakítottak egy modern birkózócsarnokot. A tanulók kérdésekkel halmozták el a Főpásztort, aki készséggel válaszolt ezekre, és lelkesen mesélt iskolás éveiről, gyermekkoráról, családjáról és arról is, hogy miért lett pap. Majd Erdő Péter bíboros megtekintette Lévai Zoltán és nemzetközileg is elismert birkózóinak látványos sportbemutatóját, majd sikeres versenyzést kívánva megáldotta a sportolókat. A program zárásaként az iskola tantestületével és az iskola támogatóival folytatott beszélgetésre került sor.

Fotó: Mudrák Attila

A HAJLÉKTALAN BARÁTOK EMLÉKÉRE

Február 18-án Budapesten, a terézvárosi templomban Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök mutatott be szentmisét a Sant'Egidio Közösség szervezésében, hajléktalan barátaik emlékére. A homíliát és a könyörgéseket követően megrendítő felsorolás következett. Név szerint emlékeztek meg azokról a hajléktalanokról, akik az utcán éltek és a közelmúltban haltak meg, mert feladták, nem bírták az utcai hányattatásokat, betegséget, hideget, magányt, kirekesztettséget. Sok-sok név hangzott el, akiket ismertek a közösség tagjai, illetve más karitatív szervezetek, melyeknek tagjai szintén részt vettek a szentmisén vagy kérték, hogy imádkozzanak az ő halottaikért is: a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, az Utcafront, a Hajléktalanokért Közalapítvány, a Twist Olivér Alapítvány, a Baptista Szeretetszolgálat, a Pro Domo Éjjeli Menedékhely, Teréz anya nővérei, a Szent Raffael Karitás.

A szentmise után ebédre hívták a szegényeket a terézvárosi plébániára, ahol Mohos Gábor püspök és Horváth Zoltán plébános is együtt ült asztalhoz a vendégekkel.

Fotó: Merényi Zita

IMAEST A SZENT ISTVÁN-BAZILIKÁBAN

A jubileumi szentévre készülve a Magyarországi Szerzeteselöljárók Konferenciáinak Irodája imaestet szervezett a budapesti Szent

István-bazilikában *Tégy engem békéd eszközévé* címmel február 24-én, az orosz–ukrán háború kezdetének második évfordulóján. A közös szentségimádást követően Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök, a bazilika plébánosa mutatott be koncelebrált szentmisét.

Mohos Gábor a köszöntőjében kiemelte, hogy békét egyedül Jézus Krisztus tud ajándékozni, mi nem tudunk békét létrehozni önmagunktól a bűntől való sebzettség miatt. Békeszerzővé válni úgy tudunk, ha egyé válunk Jézus Krisztussal. Az igazi békeszerző Ő, aki kiengeszteli az emberiséget az Atyával és az embereket is egymással. Szükségünk van a békére, ugyanakkor a béke legnagyobb akadálya mi magunk vagyunk. Ha az imádságban hagyjuk, hogy Isten cselekedjen bennünk, ezek az akadályok csökkennek, megszűnnek. Az imádság az az idő, amikor a Szentlélek formálni tud minket - buzdított a püspök.

Fotó: Gieszer Richárd

ÜNNEPI VESPERÁS

Boldog Meszlényi Zoltán püspök, vértanú emléknapján, ünnepi énekes vesperást imádkoztak az Avilai Nagy Szent Teréz-templomban. A vesperást Martos Levente Balázs püspök vezette. Beszédében kiemelte, hogy a vértanúság döntés az igazság, és a szeretet mellett, Boldog Meszlényi Zoltán pedig Isten derék és hűséges szolgájaként élt. Hiteles, őszinte, hűséges szeretetével áttörte a falakat, és odatalált az igazi Forráshoz. Az imádság végén - melyen szép számmal vettek részt az esperesi kerület papjai, valamint Mohos Gábor püspök - a vértanú, Meszlényi Zoltán ereklyéjével adott áldást Martos Levente Balázs.

Fotó: Bors Kata

NAGYBÖJTI LELKIGYAKORLAT

A budapest-szentimrevárosi Szent Imre Plébánia immár tizenkettedik alkalommal tartotta meg háromalkalmas nagyböjti lelkigyakorlatát. Az elmélkedéseket, melyek között két hét telt el, idén Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök vezette. Első alkalommal, február 21-én, *Exodus. Mi vár a pusztában?* címmel tartott előadást a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium dísztermében.

Március 6-án a püspök arról beszélt, hogy Jézus és tanítványai miként látták egymást az elárulás éjszakáján. A mai napig abból a szeretetből és bizalomból élünk, amely ott és akkor megszületett. *Hová mész?* A jövőről nem sokat tudunk. Ám a múltat figyelve gyakran eloszlanak az aggályaink. Jézus fényében másként kapcsolódunk a körülöttünk élőhöz, és másféle válaszokat adunk – ez volt a témája a március 20-i előadásnak.

Martos Levente Balázs rámutatott: amikor azt mondja, lelkigyakorlat, mindig „ezt a titokzatos, cselekvő lebzselést” képzelem el, azt a fajta erő-

tesztítést, amit azért ajánlok fel, hogy „ne én legyek erős, hogy a gyengeségeimben az Isten ereje működjön”. A lelkigyakorlatnak mindig van beszédes és csendes része. Van egyfajta ritmusa az adott és befogadott szónak, és ebben a ritmusban benne kell legyen a csönd, a szünet, amiben egyszer csak meghalljuk az Isten hangját. A nagyböjt sokféle gyakorlata elsősorban azt célozza meg, hogy mindabban, amit az élet elénk hoz, elénk sodor mint egy megáradt patak, felfedezzük Isten jelenlétét.

Fotó: Merényi Zita

BEIKTATTÁK SULYOK TAMÁS KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKÖT

Fotó: Koszticsák Szilárd / MTI

A beiktatási ünnepséget március 10-én a budapesti Szent György téren tartották, ahol jelen voltak az egyházak képviselői is. Mohos Gábor segédpüspök, a Szent István-bazilika plébánosa Isten áldását kérte az államfő életére és szolgálatára.

„A hazát, a nemzetet szolgálni a legnagyobb megtiszteltetés” – jelentette ki Sulyok Tamás köztársasági elnök. Az új államfő felidézte: „nem terveztem ezzel a szolgálattal, nem készültem erre a feladatra”, de ha a sors váratlan helyzetek elé állít és szolgálatra hív, az elől nem szabad kitérni. „Esküöm szentesíti hazámhoz fűződő hűségemet és elkötelezettségemet” – fogalmazott, hozzátéve: a jogállamiság garanciáját nyújtó Alaptörvény érvényesülése mellett mindig is kiállt.

ERDŐ PÉTER BÍBOROS

GÉPJÁRMŰVEKET ÁLDOTT MEG RÓMÁBAN

Fotó: Riccardo Alemanno AC Roma

Erdő Péter bíboros, prímás Szent Franciska, Róma társvédősztentje emléknapiához kapcsolódva, március 10-én szentmisét mutatott be címtemplomában, a római Szent Franciska-bazilikában, amelyet tavaly július elsején vett birtokába. A szent a gépjárművezetők patrónája is, így a hagyományokhoz híven Erdő Péter megáldotta a szentmise után a Colosseum körül összegyűlt autókat - kiemelten az olasz csendőrség, rendőrség, római és vatikáni rendvédelmi szervek, mentőszolgálat, tűzoltóság, autómentők gépjárműveit és vezetőiket.

E napon együtt ünnepelt a Főpásztorral Giuseppe Sciacca érsek, az Apostoli Szentszék munkaügyi hivatalának elnöke; Diego Gualtiero Rosa, Monte Oliveto Maggiore főapátja; Róma város főpolgármesterének delegáltja, a város rendvédelmi szervezeteinek képviselői; Németh Norbert, a Pápai Magyar Intézet rektora; Depaula Flavio prímási titkár; valamint az olivetánus bencés közösség.

A bíboros a homíliájában kiemelte, hogy „Szent Franciska életéről tudjuk, hogy a hősiek segítő szeretet nagy szentje volt. Hogy a rászorulóknak adományokat és vigasztalást vihessen, ezer veszély közt járta Róma város utcáit, még éjszaka is. Már pedig a közbiztonság – annak idején – nem volt valami erős. Ám ő tudta, sőt látta is, hogy őrangyala kíséri ezeken az utakon. Ez az ígéret nem arra szól, hogy értelmetlenül kockáztassuk az életünket, vakmerően leugorjunk sziklákról vagy a templom párkányáról, vagy hogy a mai világban összevissza száguldozunk, megsértve a közlekedés szabályait. Hanem azt jelenti, hogy a szükséges és Isten akaratának megfelelő életutunkon bízhatunk Isten gondviselő szeretetében és őrangyalaink védelmében”.

Erdő Péter megjegyezte: ezért olyan aktuális megáldani Szent Franciska ünnepén a járműveket, és kérni Isten oltalmazó segítségét mindazokra, akik a közlekedésben részt vesznek.

Fotók: Riccardo Alemanno AC Roma

AZ ÚJ ÉLET ÖRÖMÉVEL

Fotó: Mudrák Attila

Mindannyian éltünk már át felújítást: megtapasztalhattuk, mennyi fáradsággal jár együtt a munka, ugyanakkor azt is átélhettük, mi csoda öröm rejlik a megálmodásban s a végső állapot várásában. Főegyházmegyénk szíve, az esztergomi bazilika az elmúlt években olykor mintha csatatérre változott volna. Állványok, korlátozások, feltört kövezet, por, kényelmetlenségek hada vett körül minket. Az ünnepi alkalmak, de a plébániai közösség miséi is nem egyszer tábori jellegűvé lettek. Volt, aki morgolódt, esetleg türelmetlenkedett. Most azonban, a munkálatok hatodik évében elkezd kibontakozni az a megújult szépség, amelyért áldozatot kellett hozni.

A kupola külső és belső felújítása a lezárás előtt áll. A porzárás és a belső állványok leemelése után elénk tárul a gyönyörű tér, amely

mindaddig a második világháború, a beázások, a stukkóleválások sebhelyeit viselte. A megtisztított és újraaranyozott körfelirat természetes napfényben a legszebb. Nincs szükség reflektorokra, hogy szelíd csillogással hirdesse főtemplomunk titulusát: *Assumpta est Maria in caelum, gaudent angeli* — Felvétetett Mária az égbe, örülnek az angyalok (Nagyboldogasszony vesperása, I. antifóna).

A templomtérben mégsem ez a régóta várt látvány a leginkább szembezőkő. A kövezet felújítása és részleges cseréje időszerűvé tette a szentély elrendezésének újragondolását. Mivel ez „minden magyarországi egyházak feje, anyja és tanítója“, a sok szakértő bevonásával, a főpásztor segítő figyelmé és támogatása mellett zajló folyamat végeredménye olyan liturgikus tér lett, amely tisztelettel őrzi a régit, miközben igyekszik a lehető leghar-

monikusabban elhelyezni abban az újat. Az észak-itáliai Lasa feketénerezett fehér márványából készült oltár és ambó, a stallumok rendjének enyhe megváltoztatásával, lehetővé teszi a főpásztori liturgiák méltó végzését. Bízunk benne, hogy a hamarosan beüzemelésre kerülő új hangosítási rendszer pedig megoldja a sok évtizedes problémát, a sajátos téraakusztikából adódó nehézséget a beszéd megértésében.

Mindezen eredmények mellett még az idei évben is megannyi kellemetlenséget kell hordoznunk: a két torony és a bejáratok felújítása, belső kialakításának újragondolása, a sekrestye terének felújítása és új berendezése biztosan rosszallásra ad majd okot sokak számára. Ám aki látja azt, amit a munkálatok eddig elértek, talán könnyebb szívvel és nagyobb megértéssel fogadja, hogy egy ideig még nem gördülékeny, zökkenőmentes az élet a bazilikában.

Hogy a kibontakozó új élet örömeinek „előízét“ még jobban felcsillantsuk, szeretnénk örömmel jelezni: hitünk legnagyobb ünnepén — 118 év után — újra hat harang köszönti a Feltámadottat. Még az idei év során elkezdődik a nagyorgona újraépítése, elérve végül a befejezett állapotot. És végezetül egy meghívás: a nagy felújítással párhuzamosan a Kincstár vállalta a panorámaterem újragondolt átépítését. Új kiszolgáló terek, új bútorzat fogad mindenkit, aki ide betér, hogy megpihenjen, felfrissüljön vagy éppen tájékozódjon a felújítás állásáról az időszaki kiállításon.

Török Csaba
plébániai kormányzó

BÉKESSÉG VELETEK!

„Békesség veletek!” – Így köszöntötte tanítványait a feltámadt Jézus, amikor a hét első napján megjelent nekik. „Békesség veletek!” – Ezeket a szavakat ismétli, éneкли, kiáltja a pap háromszor is, amikor a szentségmutatóval a kezében elkezd a feltámadási körmenetet. „Békesség veletek!” – Úgy látszik, ez a feltámadt Jézus Krisztus, az Úr és Messiás köszöntése és legfontosabb üzenete, amelyet húsvét ünnepén befogadhatunk.

Sok mindent jelent a békesség. Mint köszöntés, a mondat elsősorban arra utal, hogy az érkező nem akar rosszat. Felveszi a kapcsolatot azokkal, akiket köszönt, megszólítja őket, jelzi, hogy jövetele jószándékú, „békességes”. Jézus az első pillanatban talán arról akarja meggyőzni bezárkózott tanítványait, hogy nem kell félniük tőle. Nem szellem, nem kísértet, és nem is számon kérni jött, hogy miért szaladtak el, miért nem hittek neki. Azt mondhatnánk, ő most is ajándékokkal érkezik, hiszen mindjárt megadja a Szentlelket tanítványainak, hogy általa bűnöket bocsássonak meg.

Másodszor, ha volt a tanítványokban békétlenség és aggodalom, minden bizonnyal a külső körülmények, az előbb-utóbb várhatóan rájuk terelődő gyanú miatt is lehetett. Jézus nyugalma és ereje, amellyel fellép, a természetesség, amely a találkozás jelenetét például Lukács változatában átjárja (még enni is kér tőlük), jelzi az Úr erejét is, amellyel minden más hatalommal szemben biztosítani akarja őket: nem kell félniük. A feltámadt Jézustól igazán hihetőnek hangzik: „Bízzatok, én legyőztem a világot.” Az evangéliumi beszámolók csak röviden szólnak a hatóságok zavart reakciójáról, amellyel a feltámadás jeleit tudomásul veszik, illetve megpróbálják eltüntetni. Nem ez számít. Jézus azért jött, hogy a tanítványait köszöntse, velük legyen, őket erősítse meg, hogy tanúságtételük hatékony lehessen.

Harmadszor: a bezárt ajtón is belépő, a halálból visszatérő Úr azt a békességet adja tanítványainak, amely már nem emberi, hanem isteni ajándék. Nem emberi javak teljessége, emberi biztonság és bőség, amely előbb-utóbb, így vagy úgy mégis csak elfogy. Jézus békessége Isten kegyelme, amely meghalad minden értelmet. Eleven teljesség, amely a lét és az élet örök forrásából merít és ígér. Személyes ajándék, amely a tanítványok szívét járja át külön-külön,

Fotó: Merényi Zita

ugyanakkor segít, hogy a közösség is jól bánhasson feszültségeivel, nehézségeivel.

Krisztus feltámadása a hitünk középpontja. Pecsétje, hitelesítője mindannak, amire ő tanított, s ugyanakkor a mennyei Atyától adott jele annak, hogy valóban ő az Úr, az elsőszülött a halottak közül, az élő, aki nem hal meg soha többé. Békessége ezért feloldozás bűneinktől és remény akkor, amikor a világgal, a feladatainkkal, állandó sietségünkkel és türelmetlenségünkkel szemben küszködünk. Esély arra, hogy szívünkben békét találjunk akkor is, ha a szeretet küzdelmet jelent, ha éppen a Megváltóhoz hasonlóan gonoszúságból támadnak meg, vagy ha egyszerűen nem látjuk, mit is tehetnénk a béke érdekében.

„Békesség veletek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket...” A Feltámadott megjelent, de szinte már búcsúzik is. Jelenléte csoda, örök pillanat, amelyhez újra és újra visszatérhetünk, s amelyben egyszer majd újra találkozunk.

Martos Levente Balázs
püspök

MISSZIÓS ÚTON KÜLSŐ-ANGYALFÖLDÖN

Fotó: Merényi Zita

Gyermekkoromban a téli reggeleken mindig csodálva figyeltem a nagyszülői háznál a cserépkályhát. Ha tenyeremet hozzáérintetem az este megrakott kályha falához, még mindig meleget árasztott, ha meg a tűztérbe néztem, minden olyan élettelennek tűnt, a leégett fa hamu martaléka köszönt vissza. Különösen az fogott meg, hogy ha a láthatólag hamuszürke maradványokat gyöngéden, de határozottan megfújtam, előtűnt a mélyből a parázs, és izzani kezdett. Ezután bátran lehetett fát tenni rá, s így nagyon könnyen újra lángra lobbant a tűz.

Valami hasonló érzésem támadt, amikor három évvel ezelőtt Erdő Péter bíboros atya új diszpozícióval látott el, és a Szent Mihály Plébánia mellett a Rokolya utcában található Külső-Angyalöldi Mária Keresztények Segítségére Plébánia szolgálatával is megbízott. Amikor az első szentmisén ott szolgálhattam, érezhető volt a kályha melege – mind a szentségi életben, mind a jelen lévő maroknyi, de annál lelkesebb templomba járó ember részéről. De a szívem mélyén ott volt az az érzés, amit sportnyelven úgy szokás megfogalmazni, hogy „innen szép nyerni”. Varga Norbert és Válóczy József atyák gyöngéden, de ha-

tározottan megfújták a Szentlélek tüzevel a parazsat, s a szentségi élet révén állhatosan fát tettek a tűzre. Ez a hároméves történet, s benne az egy éven át tartó előkészítő munka vezetett odáig, hogy Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök 2023-ban, advent első vasárnapján egy ünnepi szentmise keretében megnyitotta a plébánia missziós évét.

Idén a tervezésben vezérfonalként segít mindenkit egy missziós füzet, amely megmutatja, mi az, ami-be az egyes alkalmak során akár segítőként, akár résztvevőként be lehet kapcsolódni a missziós évben. A szentmisék és a liturgikus alkalmak mellett – ahogyan a legtöbb plébánia életében – különböző közösségépítő tevékenységet találunk a kínálatban, az adventi koszorú készítésétől a farsangon át a táborokig. De sok az olyan esemény is, amely a megújulásban segít: ilyen például az Alpha kurzus és a Szentlélek Szeminárium. A havi rendszerességgel sorra kerülő missziós estek szintén a megerősödést szolgálják olyan előadókkal mint – a teljesség igénye nélkül – a Szociális Testvérek Társaságának közössége, Pál Feri, Tökés György jezsuita szerzetes vagy Pécsi Rita neveléskutató.

A cél mindenki számára egy: a missziós évben a plébánia mint közösség megerősödése és megújulása Krisztusban. Aki az égiek közül a segítségünkre van még ebben, az nem más, mint Lisieux-i Kis Szent Teréz, akit XI. Piusz pápa Xavéri Szent Ferencsel együtt a missziók védőszentjévé nyilvánított. Képe a missziós füzetből, illetve a templomi padokon elhelyezett és sokak által maguknál tartott imakártyáról is ránk köszön. Felmerülhet bennünk a kérdés: hogy a csudába lehet Kis Szent Teréz a missziók védőszentje úgy, hogy élete döntő részét a Kármel falai között töltötte, nem indult onnan messzi vidékekre és már igen fiatalon, huszonnégy évesen megtért az atyai házba? Egyértelmű a válasz: azon túl, hogy a szeretet forradalmát hozza el az Egyházban, ahogyan Szent II. János Pál mondja, Kis Szent Teréz nem más, mint a megtérés tökéletes példája. Ő a mintája annak a megtérésnek, amely véglegesen Isten mellett dönt, felismeri az Úr végtelen, érdek nélküli szeretetét, és életében választ ad arra imájával és tetteivel. Azaz: ha

nem térünk meg, még a szomszédunkig se induljunk el misszióba, mert akkor önös emberi érdekek vezethetnek bennünket. S az egyháztörténelem, valamint a szent pápa által a 2000. évben elmondott bűnbánati liturgia szövege és bocsánatkérése rávilágít ennek helytelen voltára.

Hiszem és tapasztalom, hogy az Úristen megadja kegyelmét missziós utunkhoz. S bízhatunk abban is, hogy Szűz Mária - akire Jézus rábízta a keresztlábánál álló Jánost és ezáltal minket is - anyai szeretetével segít, hogy ebben a missziós évben, húsvéti hittel közelebb tudjunk lépni Fiához és egymáshoz.

**Kuzmányi István
diakónus**

Fotó: Merényi Zita

MIÉRT AJÁNLIJUK A HITTANT?

Minden tavasszal, a beiratozások idején felmerül a kérdés, hogyan hívjuk fel családunk és környezetünk figyelmét arra, hogy katolikus hittanra jelentkezzenek.

Sokszor a családi békére hivatkozva kerüljük a témát. Ilyenkor jusson eszünkbe Jézus missziós parancsa, miszerint: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az Evangéliumot!” (Mt 28,19) Nekünk nem a távoli országokra kell gondolnunk ennek a mondatnak kapcsán, hanem a környezetünkben élő gyerekekre, szüleikre, akiknek esetleg bátorító szavakra van szükségük ahhoz, hogy merjenek egy-egy lépést tenni Isten és Egyháza felé.

Ne kedvetlenítsen el bennünket, ha néha a megvalósítás egy-egy gyarlóságáról hallunk, mert hitünkéből adódóan tudjuk, hogy mindannyian a magunk képességei és lehetőségei szerint élünk és cselekszünk, a kegyelem a nagy erőforrás.

Bosco Szent János egyszer így figyelmeztetett: „Vigyázzatok, én halászni küldelek titeket, nehogy titeket fogjanak ki.”

A gyerekeknek szüksége van arra a tudatra, hogy Jézushoz tartozik, az Ő barmájában van, és ennek a jelenlétnek mik a feltételei.

Hitünk alapjait, ha játékosan is, de meg kell tanulni, mert ezáltal ismerjük meg Istent és az Ő elvárásait. Nem elég tudni a tízparancsolatot és annak jelentését, azt meg is kell tartani. Cél, hogy a gyermek minél hamarabb megértse az állandó jóra való törekvést, ami hitünk megvalósításának lényege.

A hittan tanulás folyamán a gyerekek felismeri, hogy Jézus közelségében barátokra, társakra lel. Ez segít neki ráébredni arra, hogy jót tenni jó, hogy nem kell elkeserednie, ha hibázik, és rácsodálkozhat arra, hogy ebben megerősíti őt a kiengesztelő és szentsége.

Hasznos, ha látjuk, hogy a mai fiatalokra sokféleképpen akarnak hatni. Ahhoz, hogy a beszédük „igen-igen, nem-nem legyen”, szükséges, hogy legyen közösség, ahol meg lehet beszélni a problémákat úgy, hogy a fogalmak, a források tiszták legyenek.

Bízom benne, hogy a hittancsoportok alkalmat adnak erre.

Ezért éljünk tehát a lehetőséggel, hogy környezetünkben minél több gyerek részesüljön a katolikus hitoktatásban.

**Kelemen László
hitoktatási felügyelő**

MEGNYITOTTA KAPUIT A KERESZTÉNY MÚZEUM

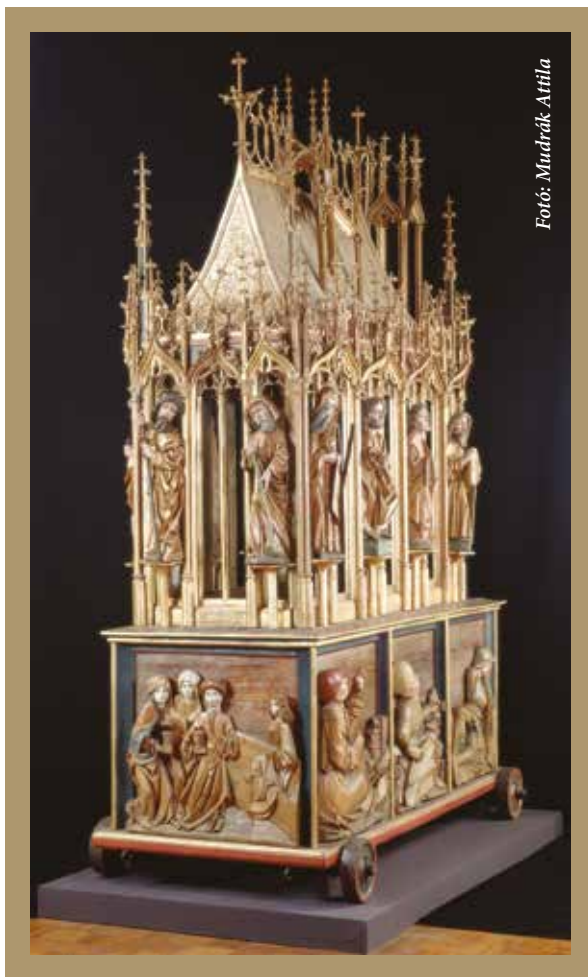
Idén március 15-én nyitotta meg kapuit a Keresztény Múzeum a nagyközönség előtt, miután a régóta szokásos téli zárvatartás alatt részleges felújítás történt a Prímási Palota patinás falai között. Régóta meglévő nagyszabású terveink újabb részleteit sikerült megvalósítani a rendelkezésre álló főegyházmegyei támogatás keretein belül.

A főlépcsőház süttői mésző elemeit restauráltattuk és hasonló minőségű szegélydíszel egészítettük ki. Korszerű és stílusában is illeszkedő világító testekre cseréltük a régiakat. Folytatva az 50 évvel ezelőtt felhelyezett falburkolatok eltávolítását, az emeleten egészen új térélményt sikerült létrehozunk. A lépcsőfordulók és a kiállítótermek világosabbak és tágasabbak lettek. A vörös mésző padló, a XIX. századi előzmények alapján rekonstruált ajtószárnyak, a folyosó és a "hatos terem" visszaállított gyönyörű parkettája, az előregedett relaxa árnyékolókat felváltó, elegáns függönyök azt a reprezentatív hangulatot hivatottak helyreállítani, melyre a hamarosan 150 esztendő intézmény méltán büszke lehet.

Kisebb átrendezések élénkítik a múzeum állandó kiállításának középkori részét. A termekben nagyméretű feliratok magyarázzák a kiállítás koncepcióját, a tárgyak összefüggéseit, az új kutatási eredményeket. Az első teremben ezáltal kiemelt szerepet kapnak a garamszentbenedeki apátság késő gótikus berendezési tárgyai, utalva a Mátyás

királytól kapott Szent Vér ereklye jelentőségére az apátság történetében. A második terem átrendezése elsősorban két rangos alkotás kiemelését szolgálja: egyrészt a korábbinál egyértelműbb, hangsúlyosabb szerepet kapnak MS mester selmecebányai oltárának táblaképei, amelyeknek eredetével, festőjével kapcsolatban a közelmúltban új kutatási eredmények születtek.

Másrészt, a kiállítás a korábbinál egységesebb, teljesebb képet nyújt a múzeum németalföldi gyűjteményéről. Jelentőségéhez méltó, kiemelt elhelyezésben kerül bemutatásra Hans Memling európai színvonalú, a Fájdalmas Krisztust ábrázoló képe. Újra látható lesz a középkori anyag egyetlen, feltételezhetően esztergomi eredetű darabja, a XIV. századi, kőből faragott Madonna-szobor, amellyel kapcsolatban újabban felmerült, hogy összefüggésben állhatott Nagy Lajos királynak az esztergomi ferences kolostor számára tett

Fotó: Mudrák Attila

jelentős adományával.

Két időszaki kiállítást tervezünk idén a kortárs keresztény szellemiségű sajtófotó és az ötvösművészet témájában. Szeretnénk majd bemutatni azt a nagyszabású projektet, mely az esztergomi bazilika felújítása kapcsán a restaurátor műhelyünkben indul meg március végén. A főképtalan mintegy 150 darabot számláló portrégalériáját, és további 40 képet fogunk leszállítani a múzeumba néhány hónapra, hogy megtisztítsuk, felmérjük és őriz-

zük őket, amíg vissza nem kerülhetnek az addig megújuló sekrestyei terekbe. Az utóbbi években, a tudományos kutatás és az általános közérdeklődés miatt előtérbe került a múzeumi digitalizáció fontossága is. Idén ezernél is több tárgyat fogunk a világhálón hozzáférhetővé tenni az általunk fejlesztett online katalógus felületén. A turisztikai tájékoztatást, a könnyű és gyors ismeretszerzést szolgálja az a főegyházmegyei telefonos mobilalkalmazás, mely idéntől vált elérhetővé a magyar, angol, német és szlovák nyelven beszélő látogatók számára. A múzeumban sétálva a nálunk őrzött műalkotásokról a saját készülékükön keresztül kaphatnak információkat: képeket nézegetve, szöveget olvasva vagy akár hallgatva is.

A Keresztény Múzeumban 2012 óta különféle témájú múzeumpedagógiai foglalkozással várjuk a diákcsoportokat. Az évek során több iskolával és nyári táborok szervezőivel van sikeres együttműködésünk, melyek a folyton népszerű tematikus foglalkozásokban, múzeumi órákban nyilvánultak meg. Kínálatunkat minden évben szélesítjük, így már az óvodásoknak is ugyanúgy tudunk foglalkozást kínálni, mint a gimnazista korosztálynak.

Idén elsősorban a családok felé szeretnénk nyitni, hiszen az elmúlt évek múzeumi fejlesztései lehetővé teszik, hogy akár babakocsival is látogatható legyen az állandó kiállítás. Más múzeumokhoz hasonlóan mi is elindítjuk idén a „Mama nézd!” című programot, mely a kisbabával érkező anyukákat, apukákat, és nagyszülőket szólítja meg. A nagyobb gyerekekkel érkező családoknak múzeumi felfedezőlapokat kínálunk, melyek segítségével a fiatalabbak és az idősebbek együtt térképezhetik fel a múzeum gyűjteményében rejlő érdekességeket és értékeket. Teremről teremre járva játékos, könnyed, mégis tartalmas időtöltés keretében ismerkedhetnek meg az érdeklődők a múzeum kiemelt műtárgyaival. Külön figyelmet fordítunk az iskolai és a plébániai hittan csoportok fogadására. Már a látogatást megelőző egyeztetés során igyekszünk szorosán együttműködni a hittan tanárral vagy a plébánossal, a hittantáborok vezetőivel, hogy a múzeumi foglalkozás illeszkedjen az elvárt tematikához.

Jövő ősszel ünnepeljük az egykori primási képtár megnyitásának 150. évfordulóját. Fejlesztéseinkkel, az új és színvonalas programokkal, a különféle látogatói igények sokoldalú kiszolgálásával is szeretnénk tisztelni törzsgyűjteményeink létrehozóinak emléke előtt.

Kontsek Ildikó, igazgató

Fotó: Mudrák Attila

LÉGY JELEN! – INTERJÚ FÁBRY KORNÉL PÜSPÖKKEL

Az idén ősszel, szeptember 27-29. között kerül megrendezésre a Katolikus Társadalmi Napok, azaz KATTÁRS. Ezúttal Budapest ad otthont a rendezvénysorozatnak, melynek központi témája a katolikus oktatás lesz. A programban a szentmisék és a dicsőítő est mellett koncertek, kiállítások, konferencia, kerekasztal beszélgetések és színpadi produkciók kapnak helyet.

Kinek szól a budapesti KATTÁRS? Milyen programok várhatók, mi lesz a helyszín, hol tart a szervezés?

Az első Katolikus Társadalmi Napokat (KATTÁRS) 2013-ban rendezték meg Budapesten. A rendezvény célja azóta is ugyanaz, hogy az adott évben, meghatározott fő téma mentén bemutassa a katolikus egyház lelki gazdagságát, közösségeinek életét, és párbeszédbe hívja a szociális és társadalmi szereplőket, intézményeket, közösségeket. Éppen ezért igen széles közönséget szeretnénk megszólítani, nemcsak a plébániai közösségeket, iskolákat, hanem minden olyan intézményt, amely a tevékenysége során az Egyház társadalmi tanítását valósítja meg. Ehhez természetesen szükség van mind a plébániai, mind a lelki-ségi és intézményi közösségeink aktív részvételére a programok során.

Az idei év témájaként bíboros úr az oktatás és nevelés témakö-

Fotó: Bors Kata

rét javasolta. Azt hiszem, nem kell hangsúlyoznom, hogy milyen fontos kérdésre irányítjuk a figyelmet. Azt viszont kiemelném, hogy nem csupán az egyházi iskolák, egyházi oktatás lesz a fókuszban, hanem a katolikus nevelés számos dimenzióját, színterét és szereplőit szeretnénk majd megszólítani, párbeszédbe és

cselekvésre hívni. Ezért is választottuk mottónak e felszólítást: *Légy jelen!* Természetesen lesz szó egyházunk társadalmi tanításának más fontos területeiről is, mint a természetvédelem, vagy a szegénység kérdése, stb.

Maga a három nap szerkezete nem változik: első nap egy tudomá-

nyos konferencia lesz a D50 Rendezvényközpontban, este az Egyetemi Templomban lesz a nyitó szentmise, utána pedig több egyházi iskola kórusainak hangversenyét rendezzük meg a Szent István-bazilikában. Szombaton „Közös tér”-be hívunk minden érdeklődőt, ahol sátras és színpadi programokra várunk mindenkit. Ezt a napot egy koncert-különlegesség zárja, de ez legyen még meglepetés. Vasárnap délelőtt a bazilikában lesz a záró szentmise, este pedig dicsőítő imaesttel zárul majd a programsorozat.

Mitől lesz az idei KATTÁRS egy kicsit más, mint amit eddig megszoktunk?

Egyrészt a cselekvésbe hívástól, amit az imént említettem. Az egyház társadalmi tanítását szeretnénk gyakorlatias oldalról megközelíteni, jó gyakorlatokat mutatni a tanításból fakadó cselekvésre. Azt szeretnénk, ha nem csupán bemutatkozási lehetőséget adhatnánk a résztvevőknek, vagy nem csak előadásokat hallgatnánk a témában, hanem a program legtöbb elemébe aktívan be is tudnánk kapcsolni az érdeklődőket, kicsiket és nagyokat egyaránt. Reményeink szerint egy sokakat megmozgató programot is meg tudunk majd valósítani, de ennek részleteiről majd a későbbiekben tudunk bővebben beszélni.

Másik tervünk, hogy a konferenciát is kicsit átalakítjuk és a megszokott előadásokat követően aktív párbeszédbe hívjuk a résztvevőket. Több szekcióban különböző témák vezetett vitája, tapasztalatcseréje zajlik majd, amelyről a konferenciát záró kerekasztal-beszélgetésben reflektálnak majd a szekciók vezetői.

Kiket láthatunk majd a „Közös tér”-ben, a sátras programok során?

Az idei évben a pünkösdhétfői Karizmák Ünnepe helyett ezen a programon lesz lehetősége bemu-

tatkozni az egyházmegye aprja-nagyjának - azaz plébániáktól a mozgalmakon át az intézményekig -, már ahogyan a hely majd engedi. Pályázatot írunk majd ki a sátor-

helyekre. Újdonság lesz, hogy oly módon szeretnénk lehetőséget adni a közösségeknek, hogy valamilyen cselekvésre is hívják az odalátogatókat.

A KATTÁRS-on megjelenő szervezetek, előadók egy vágyott víziót tárnak a társadalom elé: hogyan lehetne élhetőbb világot teremteni. Mennyire érzi ezt valóságosnak?

A KATTÁRS célja elsősorban az, hogy minél átfogóbb képet adjon egyházunk (egyházmegyénk) az élet minden területét átszövő létéről, számos értékes kezdeményezéséről és mindarról a lelki és kulturális gazdagságról, amelyet közösségeinkben élünk meg minden nap, és amelyből a társadalom egésze részesül. Fontos, hogy legyenek olyan programok, amikor megállunk és körülnézünk ebben a gazdagságban. Biztosra veszem, hogy mindenki számára tudunk új, inspiráló, közösségre és cselek-

vésbe hívó kezdeményezéseket mutatni majd ebben a néhány napban.

Hogyan lehet a KATTÁRS üzenetét kifelé is eljuttatni a célközönséghez? Mit tesznek ezért a szervezők?

Mivel a célközönsége a rendezvénynek igen széles, így szükség van számos kommunikációs csatornára, amely segítségünkre lehet a program meghirdetésében. Számítunk a jól bevált egyházi csatornák segítségére - hírlevelek, plébániai újságok, közösségi levelezőlisták -, de természetesen a katolikus média támogatását is kérni szeretnénk, valamint tervezünk a közösségi platformokon terjeszthető videósorozatot is. Ugyanakkor tudjuk, hogy a személyes meghívásnál semmi sem hatékonyabb, úgyhogy abban is bízunk, hogy mindenki, aki közreműködik a KATTÁRS programjain, örömmel hívja el barátait, rokonait, ismerőseit, hogy ők se maradjanak le erről az eseményről.

Ha mindenki csak egyetlen gondolatot vihetne haza az idei KATTÁRS-ról, akkor mi legyen az?

Az idei mottónk: *Légy jelen!* Ebben benne van a személyes meghívásunk. Olyan sokszor vagyunk fizikailag jelen valahol, de lélekben vagy a kezünkben lévő mobiltelefon által egészen máshol járunk, nem vagyunk igazán jelen a körülöttünk lévők számára. Abban bízunk, hogy ha ez a mottó kellő megvilágításba kerül a KATTÁRS előtti időszakban és a programok során, akkor mindannyiunk szívében ott lesz állandó figyelmeztetésként: itt és most kell jelen lennem. Nem a virtuális valóságban, nem a magányomban, hanem másokért élő, katolikus keresztényként, mert csak így lehetünk mások számára is látható módon a föld sója, a világ világossága, vagy éppen hegyre épült város. Úgyhogy: *Légy jelen! (zst)*

AZ ÜDVÖSSÉGTÖRTÉNET MEGJELENÍTŐ ÁTIMÁDKOZÁSA

A címben szereplő mondat magát a liturgiát jelenti. Különösen igaz ez a Húsvéti Szent Háromnap liturgiájára. A *Sacrum Triduum Pascale*, vagyis a szent ünnepi napok, nagycsütörtök, nagypéntek és nagyszombat a Jézus-esemény és a keresztény hit központi eseményeit tárják eléink. Jézus passióját, kereszthalálát és feltámadását imádkozzuk át a liturgia gesztusaival.

Nagycsütörtök sajátosan a papság megünnepléséről szól. Méghozzá kettős módon. Délelőtt a székesegyházakban olaj- és krizmaszentelési szentmisét tartanak a papság lehetőleg teljes létszámának részvételével. Ezen a szentmisén a püspök megáldja az évben használatos olajokat: a keresztelendők és a betegek olaját, valamint a krizmát. Ezt követően pedig a jelenlévő papság megújítja papi ígéreteit. A papok ismét megerősítik elköteleződésüket a szentmise, a kenyértörés szolgálatában, amit nagycsütörtök este ünneplünk. Az olajok és a kenyér... Az egész napnak sajátos papi karaktere van. Még annak a gesztusnak is, amikor a liturgiát vezető pap megmossa a kiválasztott jelenlévők lábát, Jézusnak a tanítványai felé megtett hasonló gesztusára emlékezve.

Jézus nem volt papi személy és nem végzett kultikus cselekményeket a zsidó áldozatbemutató liturgiájának szabályai szerint. Az utolsó vacsorán mégis szokatlanul cselekedett, a pászkavacsorát ugyanis egészen sajátos hangsúlyokkal vezette. A halála előestéjén félreérthetetlenül főpapnak mutatkozott, és kijelentette, hogy az ő halála megtörténik az utolsó vacsora

eseményében. Másnap Jézust keresztre feszítették. Az ősegyházban Jézus tanítványai a kenyértörésre gyűltek össze, a kenyértörés lett az identifikáló esemény, amely a keresztényeket összekapcsolta és megkülönböztette mindenki másától. Jézus maga volt a főpap az utolsó vacsora asztalánál – a kereszten. Nagypénteken a keresztre tekintünk. Nem tartunk szentmisét, a nagypénteki missza sicca eucharisztikus áldozat nélküli liturgia. A kereszttől hajtunk térdeket ezen a napon. Mert a szentmise maga

Amikor Jézust sírba tették, nagy csend borult a világra. Hans Urs von Balthasar szerint a XX. század lelkiségéhez leginkább a nagyszombat titka áll közel. Jézus a pokolra száll. Az egyház pedig hallgat. Mély csendben várakozik. A feltámadást majd csak az éjszakai órában ünnepljük meg. A feltámadás csak a mély hallgatás, nagyszombat csendje után következik el. Ekkor a szent sír mellett imádkozunk csendben. Abban a csendességben, amely ma úgy hiányzik az egyházban és a világban egyaránt. Az

Fotó: Mátyás-templom

a keresztáldozat. Jézusnak a kereszten odaadott élete egyetlen és tökéletes áldozat volt. Ez az egyetlen és tökéletes szentmise, a kenyértörés az utolsó vacsorán – mert itt egyetlen eseményről van szó: az áldozatról. Nagycsütörtök sajátosan papi karaktere így lesz a nagypénteki liturgia legfontosabb jellegzetessége. Jézus a kereszten főpap. Ezért a világ összes szentmiséje is egy - az egyetlen - keresztáldozat megjelenése. A keresztáldozat, az utolsó vacsora kenyértörése jelen van minden oltáron.

eucharisztia, vagyis a kereszttel kapcsolatos eseménye után csak hallgatni lehet, csak hallgatni érdemes. A feltámadás feletti ujjongásnak csak e csend után van helye és létjogosultsága.

Adja meg nekünk Isten az ideai húsvétkor, hogy a Húsvéti Örömeiket, a harangok és a templomi hangszerek visszatérését, a megünneplést eucharisztia és az ünnepi körmenetet egy ilyen, a megrendültségből és a csendből előlépő ünneplő szívvel tudjuk megünnepleni.

Gájer László
egyetemi docens

ÜNNEPI LITURGIA

03.28. – 10:00

Nagycsütörtöki olajszentelési mise
a Szent István-bazilikában
- Erdő Péter bíboros

03.28. – 18:00

Nagycsütörtöki szentmise
az utolsó vacsora emlékére
az Esztergomi Bazilikában
- Erdő Péter bíboros

03.28. – 18:00

Nagycsütörtöki szentmise
az utolsó vacsora emlékére
a Szent István-bazilikában
- Mohos Gábor püspök

03.29. – 18:00

Nagypénteki szertartás
az Esztergomi Bazilikában
- Erdő Péter bíboros

03.29. – 18:00

Nagypénteki szertartás
a Szent István-bazilikában
- Mohos Gábor püspök

03.30. – 18:00

Húsvéti vigília
a Szent István-bazilikában
- Erdő Péter bíboros

03.30. – 18:00

Húsvéti vigília
az Esztergomi Bazilikában
- Martos Balázs Levente püspök

03.31. – 10:30

Húsvétvasárnapi szentmise
az Esztergomi Bazilikában
- Erdő Péter bíboros

03.31. – 10:00

Húsvétvasárnapi szentmise
a Szent István-bazilikában
- Mohos Gábor püspök

KARDINÁLIS

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye
videócsatornája

 [youtube.com/Kardinalis](https://www.youtube.com/Kardinalis)

 [facebook.com/kardinaliscsatorna](https://www.facebook.com/kardinaliscsatorna)

„Adj világbékét, Mária, Szűzanyánk!”

17. ÉLŐ RÓZSAFÜZÉR ZARÁNDOKLAT

hazánkért, Budapestért,

Budapest körül,

9 szakaszban

Budapest,

2024. május 11.

Szakasz	Gyülekező	Indulás	Honnan	Hova	Érkezés	Szentmise
1	7:30	8:00	Máriabesnyő	Kerepek ill. Mogyoród	18:30	19:00
2	8:00	8:30	Csillaghegy	Mogyoród	18:30	19:00
3	8:00	8:30	Csillaghegy	Máriaremete	18:30	19:00
4	7:00	7:30	Farkasrét	Máriaremete	18:30	19:00
5	7:00	7:30	Farkasrét	Nagytény	18:30	19:00
6	7:00	7:30	Soroksár	Nagytény	18:30	19:00
7	7:00	7:30	Soroksár	Pestszentlőrinc Mária Szaplótelen Szíve-templom	18:30	19:00
8	8:30	9:00	Rákoskeresztúr	Pestszentlőrinc Mária Szaplótelen Szíve-templom	18:30	19:00
9	8:30	9:00	Rákoskeresztúr	Kerepek	18:30	19:00

Médiatámogatók:

www.elorozsafuzer.hu

www.facebook.com/elorozsafuzer

